

Pelastuslaitos (valmiuspäällikkö *Ari Saarinen*, Pirkanmaan pelastuslaitos)

Pirkanmaan pelastuslaitos täytti 120 vuotta vuonna 2018. Pirkanmaalla on 22 kuntaa ja 509 000 asukasta. Pelastuslaitoksella on henkilöstöä 620, joista toimenpidepalkkaisia 140. Sopimuspalokuntia (VPK) on 47, joissa on yhteensä 774 jäsentä. Paloasemia on 61, joista 17 päivystää ympäri vuorokauden.

Strategiset painopisteet ovat ikäihmisten kotona asuminen, onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen, ihmisten ja omaisuuden pelastaminen sekä ympäristön suojaaminen ja varautuminen poikkeusoloihin.

Vuonna 2018 tehtäviä oli 61 019, joista ensihoidon tehtäviä oli 50 019 ja pelastustoimen tehtäviä 11 000.

Varautumisessa tuotetaan pelastuslain 379/2011 27 §:n tarkoittamat tehtävät sekä ensivaste-, ensihoito- ja sairaankuljetuspalveluita, tuetaan kuntien valmiussuunnittelua, huolehditaan öljyntorjunnasta ja muista lakisääteisistä sekä toimialalle soveltuvista tehtävistä.

Yhteistyössä on tuotettu alueellinen riskiarvio valmiustoimikunnan ohjauksessa. Toimikunnan sihteeristössä oli mukana 14 eri organisaation edustajat. Organisaatio ei ole sama kuin Pirkanmaan turvallisuusklasteri. Klusterissa kyse on vaihtuvista hankkeista, joita arvioidaan aika ajoin uudelleen; klusteri on lähinnä hankeverkosto. Kuntien edustus klusterissa on Ikaalisilla, Nokialla ja Tampereella.

Evakuointitilanteessa vapaaehtoisten keskeisenä tehtävänä on ensihuolto.

Poliisi (komisario *Ismo Nykopp*, Sisä-Suomen poliisilaitos)

Poliisi koostuu sisäministeriön alaisen poliisihallituksen johtamista 11 poliisilaitoksesta, keskusrikospoliisista ja poliisiammattikorkeakoulusta. Lisäksi sisäministeriön suorassa johdossa toimii suojelupoliisi.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen pääpoliisiasema on Tampereella. Lisäksi alueella on 15 muuta poliisiasemaa. Työntekijöitä on noin 1 000, joista 850 poliiseita. Alueella on 45 kuntaa ja 778 000 asukasta. Kyseessä on Suomen suurin poliisilaitos.

Alueen strategiset piirteet ovat:

- kaksi toisistaan etäällä olevaa kasvukeskusta yliopistokaupunkien ympärillä: Tampere ja Jyväskylä
- Pirkkalan, Jyväskylän ja Hallin lentokentät
- maantie- ja rautatieliikenteen solmukohdat
- paljon suuria yleisötapauksia: Ratina, Himos jne.
- kaksi pelastuslaitosta ja hätäkeskusta
- Puolustusvoimain suuria tukikohtia.

Poliisin keskeisimmät tehtävät määräytyvät poliisilain 872/2011 1.1 §:n mukaan:

- oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvallisuus
- yleinen järjestys ja turvallisuus (YJT)
- rikosten ennaltaehkäiseminen, paljastaminen ja syyteharkintaan saattaminen
- yhteistoiminta muiden viranomaisten, yhteisöjen ja asukkaisten kanssa.

Vuonna 2017 Sisä-Suomen poliisilaitoksella oli 135 358 hälytystehtävää, joista A-luokan kiireellisystehtäviä 9 976 kpl. Tampereen poliisilaitoksen tilannekeskuksen yleisjohtajan tai määrätyissä operaatioissa tilannejohtajan alaisuudessa toimii 4 kenttäjohtajaa:

- läntinen (Nokia, Ikaalinen, Sastamala)
- Tampere
- itäinen (Valkeakoski, Kangasala, Orivesi, Virrat)
- Keski-Suomi.

Poliisi voi käyttää vapaaehtoisia:

- etsintä- ja pelastustehtävissä
- esitutkintaa ja poliisitutkintaa tukevissa tehtävissä
- huoltotehtävissä
- kuljetustehtävissä
- muissa poliisin toimialaan liittyvissä avustustehtävissä, joihin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä
- suurissa rikostapahtumissa ja onnettomuuksissa: evakuoitujen vastaanotto, huolto ja kirjaaminen sekä henkinen jälkihoito
- turvapaikanhakijoiden laajamittaiseen maahantuloon liittyvissä tehtävissä.

Sosiaalitoimi (johtava sosiaalityöntekijä *Tapani Unkila*, Tampereen sosiaalipäivystys)

Sosiaalihuoltolain 1301/2014 29 §:n tarkoittama ympärivuorokautinen sosiaalipäivystys toimii Tampereen pääpoliisiasemalla. Mainitun lain 12 §:n mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada välttämätöntä apua kiireellisessä tapauksessa, kuten onnettomuus- ja vaaratilanteissa. Lisäksi valmiuslaki asettaa vaatimuksia varautumiselle.

Työ painottuu kiireellisiin lastensuojelutehtäviin, onnettomuus- ja kriisitilanteisiin, perheväkivaltatilanteisiin sekä ikäihmisten turvattuuteen ja avun tarpeeseen. Yhteydenottoja tulee kuntalaisilta, hätäkeskukselta, poliisilta sekä ensihoito- pelastus- ja muilta viranomaisilta.

Toiminta-alueeseen virka-ajan ulkopuolella kuuluvat kaikki Pirkanmaan 22 kuntaa. Yhteistyösopimuksia on seurakuntien ja SPR:n kanssa. Suuronnettomuuksissa tukee mm. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin psykososiaalisen tuen ryhmä.

Riskiarvioon kuuluvat mm. vakavat lento-, raide- ja maantieliikenteen onnettomuudet. Vapaaehtoisille soveltuvia tehtäviä ovat mm.:

- ensiapu
- opastus ensihuoltoon liittyvissä asioissa yhdessä viranomaisen kanssa
- henkinen tuki
- evakuoitujen kirjaaminen ja ohjaaminen ensihuoltoon
- muonitus, vaatetus ja muu materiaallinen apu
- hätämajoitus.

PSHP (ensihoitopalvelupäällikkö *Anssi Aunola*, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri)

Terveystieteellisen 1326/2010 vuoden 2011 uudistuksessa ensihoitopalvelun järjestämisvastuu siirtyi kunnilta sairaanhoitopiirille. Sairaanhoitopiiri laatii palvelutasopäätöksen, joka määrittelee ensihoitopalvelun strategiset tavoitteet.

Pirkanmaalla toimii monituottajamalli, jossa on 6 palveluntuottajaa. Tuleva terveydenhuoltolaki tuo uusia tehtäviä, kuten tilannekeskuksen ja tilannekuvan ylläpidon.

Tilaaaja-tuottajamallin mukaisesti sairaanhoitopiiri tilaajana ohjaa ja valvoo palveluntuottajien toimintaa.

Operatiivinen toiminta tapahtuu ensihoidon kenttäjohtajan alaisuudessa. Kenttäjohtaja toimii virkavastuulla päättäen alueensa ensihoitopalveluiden yksiköiden käytöstä. Kenttäjohtaja voi toimia myös lähdönjohtajana. Suuronnettomuuksissa hän toimii lääkintäjohtajana. Resurssijohtajana kenttäjohtaja vastaa mm. hälyttämisen oikeellisuudesta, hälytysvasteiden muutoksista ja valmiussirroista.

Lääketieteellisestä johtamisesta vastaa FinnHEMS Oy. Lääketieteellinen johto ei johda operatiivista toimintaa. FinnHEMS Oy tuottaa helikopteri- ja maayksikön lääkäripalvelut, kuten ensihoitolääkärin konsultaatiopalvelut.

Päivittäistehtävien ohella varaudutaan suuronnettomuuksiin, monipotilastilanteisiin, tulipaloihin, vaarallisten aineiden onnettomuuksiin (CBRNE), ilma- ja raideliikenneonnettomuuksiin sekä epidemioihin ja muihin terveystoimen laajoihin uhkiin.

Muistion vakuudeksi Tampereella 23.1.2019

Juuso Hyvärinen